

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi HE 182/2025 vp

Erityisasiantuntija Helinä Tiura-Virta

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 17.3.2026

Esityksen tausta

- Hallitusohjelma:

Tietojenvaihdon esteitä rikostorjunnassa poistetaan ja lisätään poliisin mahdollisuuksia luovuttaa eri viranomaisille salassa pidettäviä tietoja muun muassa rikosten estämiseksi ja turvallisuuden takaamiseksi.

Hallitus varmistaa, että muun muassa poliisilaki tukee rikostorjuntaa riittäväällä tavalla.

(Hallitusohjelmakirjauksista tarkemmin sisäministeriön lausunnossa)

Esityksen keskeiset tavoitteet

- Tehostaa poliisin, muiden viranomaisten ja yksityisten tahojen välistä tiedonvaihtoa rikostorjunnan ja yhteiskunnan turvallisuuden parantamiseksi.
- Selkeyttää poliisin mahdollisuuksia luovuttaa salassa pidettäviä tietoja viranomaisyhteistyön tukemiseksi.
- Selkeyttää poliisin mahdollisuuksia luovuttaa salassa pidettäviä tietoja myös oma-aloitteisesti
- Täsmentää poliisin tiedonsaantia sosiaali- ja terveydenhuollosta muun muassa rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä kadonneiden löytämiseksi.
- (Tavoitteista tarkemmin sisäministeriön lausunnossa)

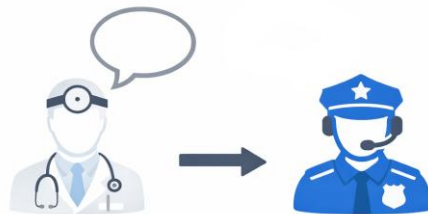

Esityksen keskeinen sisältö

Tiedonsaanti yksityiseltä

- Poliisilaki
- Rajavartiolaitoksen henkilötietolaki
- Tullin rikostorjuntalaki
- Laki sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa

Tiedonsaanti sosiaali- ja terveydenhuollosta

- Poliisilaki
- Rajavartiolaitoksen henkilötietolaki
- Tullin rikostorjuntalaki

Tietojen luovuttaminen

- Poliisilaki
- Poliisin henkilötietolaki
- Rajavartiolaitoksen hallintolaki
- Tullin rikostorjuntalaki
- Laki puolustusvoimista

Maahanmuuttoviraston tiedon saanti ja luovuttaminen koskien etsintäkuulutusta

Maahanmuuttohallinnon henkilötietolaki

Tiedonsaanti sosiaali- ja terveydenhuollosta

Tiedonsaannin edellytykset

- Lisättäisiin poliisilakiin uusi 4 luvun 5 § poliisin tiedonsaannista sosiaali- ja terveydenhuollosta
- Lisättäisiin/täsmennettäisiin poliisin oikeutta saada sote-palvelunantajalta päällystään kuuluvan poliisimiehen pyynnöstä välttämätön henkilöllisyys- ja läsnäolotieto sote-toimitiloissa tietyinä aikoina läsnäolleesta henkilöstä säädetyin edellytyksin:
 - 2 vuoden rangaistusmaksimi
 - eräät nimenomaisesti mainitut rikokset, joissa alle 2 v. rangaistusmaksimi
 - eräät lievemmät rikokset jotka kohdistuvat sote-palvelunantajaan tai siellä asioivaan tai työskentelevään henkilöön
 - YJT ylläpitämiseksi ja rikosten ennalta estäminen, jos hlö aiheuttaa sote-toimitiloissa henkeä, terveyttä tai omaisuutta uhkaavan vaaran
 - kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sitä vakavasti uhkaavalta toiminnalta
 - henkilön tavoittamiseksi vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa tai rikosasian vastaajan tuomioistuimeen noutamista varten
 - kadonneen tai kadonneeksi epäillyn tai mahdollisesti hengen tai terveyden vaarassa olevan henkilön löytämiseksi
- Rajavartiolaitokselle ja Tullille muuten vastaava, mutta suppeampi tiedonsaantioikeus (vain 2 vuoden rangaistusmaksimi -käyttötarkoitus)

Luovutettavat tiedot

- Tieto, joka koskee henkilön läsnäoloa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan toimitiloissa tiettyinä aikana ja tieto läsnäolleen henkilön henkilöllisyydestä
- Välttämättömyysedellytys
- Fyysinen tai formaali läsnäolo
- Tietty mennyt tai nykyhetken ajankohta, ei voi koskea tulevaisuutta eikä laajemmin käyntihistoriaa
- Ei mahdollista valvontaa, poliisi ei voi esim. pyytää sote-henkilökuntaa ilmoittamaan jonkun henkilön käynnistä
- Poliisin tietopyynnot oltava tarkasti rajattuja ja välttämättömiä, eivät muodosta tietojen säännöllistä käytötapaa vaan liittyvät yksittäisiin tilanteisiin

Luovutettavat tiedot

- Terveyttä koskeva arkaluonteinen tieto – oikeudenkäymiskaaren ammattihenkilön todistamiskielto, sovelletaan myös esitutkinnassa
- Pelkkä läsnäolotieto tulkittu aiemmin kategorisesti tällaiseksi tiedoksi: paljastaa asiakkuuden, voi paljastaa myös arkaluonteisempia tietoja esim. yksikön nimen perusteella
- KHO 2025:11: Todistamiskieltoa ei ole tarkoitettu sovellettavaksi niin laajasti, että tieto mistä tahansa hoitosuhteesta olisi oikeudenkäymiskaaressa tarkoitettu terveydentilaa koskeva arkaluonteinen tieto
- Sosiaalihuollon tietoihin ei sovelleta oikeudenkäymiskaaren ammattihenkilön todistamiskieltoa.

Arvioidut vaikutukset

- Ehdotetulla muutoksella ei arvioida olevan vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon resursseihin.
- Muutokset edellyttäisivät sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden koulutusta ja ohjeistusta uuden sääntelyn soveltamiseen.
- Tietopyyntöjen voidaan olettaa lisääntyvän jonkin verran, koska ehdotettu sääntely selkeyttäisi ja laajentaisi jonkin verran poliisin tiedonsaantioikeutta nykyisestä.
- Selkeämpi lainsäädäntö yhdessä riittävän koulutuksen ja ohjeistuksen kanssa voisi kuitenkin nopeuttaa tietopyyntöjen käsittelyä.

Poliisin tietojen luovuttaminen

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Tietojen luovuttaminen

- Täsmennyksiä poliisilain 7 luvun 2 §:n tiedonluovutussäännöksen sanamuotoon: oikeus luovuttaa tietoja myös oma-aloitteisesti, luovuttaminen mahdollista sekä poliisille että muulle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle kuuluvan tehtävän vuoksi
- Sääntely merkityksellistä myös sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden tiedonsaannin kannalta.
- Lisättäisiin mahdollisuus luovuttaa tietoja tärkeän yleisen ja yksityisen edun vuoksi silloin, kun se on välttämätöntä (yleinen etu esim. järjestäytyneen rikollisuuden estämiseksi)
- Lisättäisiin mahdollisuus luovuttaa tietoja kriittiselle toimijalle tai kyberturvallisuuslain mukaiselle toimijalle -> kriittisen infrastruktuurin suojaaminen, häiriönsietokyvyn parantaminen: sosiaali- ja terveydenhuolto yksi kriittisistä aloista.
- Vastaavat säännökset Rajavartiolaitokselle ja Tullille. Puolustusvoimille säännös koskien luovuttamista kriittiselle toimijalle ja kyberturvallisuuslain toimijalle

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi